

RNDr. Boris Astaloš, päťdesiatročný

IVAN MIHÁL

Ústav ekológie lesa SAV, Štúrova 2, SK-960 53 Zvolen, mihal@savzv.sk

V živote ľuďskom sa zaiste vyskytuje viacero dôležitých časových míľnikov. K jedným z nich určite patrí aj známa a vcelku populárna „päťdesiatka“. V plnej životnej sviežosti a v horlivom pracovnom nasadení sa tohto životného jubilea dožíva aj náš vzácny priateľ, kolega, spolupracovník, zanietený zoológ, múzejník a ochranca prírody RNDr. Boris Astaloš. Keďže náš jubilant tohto roku definitívne posilní rady slovenských zoológov - päťdesiatnikov, je mi pri tejto príležitosti milou povinnosťou poukázať na významné chvíle v osobnom a pracovnom živote nášho jubilanta, obzvlášť mne osobne, keďže po významnú časť jeho života mi bolo veľkou ctou Borisa sprevádzať ako spolužiaka a priateľa, od študentských čias až do dnešných dní.

RNDr. Boris Astaloš sa narodil 30. decembra 1964 v Liptovskom Mikuláši, v rodine ekonóma a učiteľky. V roku 1968 sa rodina Astalošových presťahovala do Martina, kde žije doposiaľ a kde do kruhu rodiny pribudol súrodenec, brat Richard. Snáď možno tvrdiť, že blízkosť prírody v Turčianskej kotline, či Malej a Veľkej Fatre boli tým pravým lákadlom, ktorému školák Boris nemohol odolať a zapálil sa v ňom veľký záujem o prírodu a jej štúdium. Počas rokov 1971 až 1979 absolvoval Základnú deväťročnú školu v Martine, následne v rokoch 1979 až 1983 pokračoval v štúdiu na Gymnáziu V. P. Tótha v Martine ktoré ukončil maturitnou skúškou. Náš jubilant počas rokov 1984 až 1989 pokračoval v štúdiu na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde navštevoval odbor všeobecná

biológia, so zameraním na parazitológiu. Po obhájení diplomovej práce s názvom „Preferencia substrátu preimaginálnymi štádiami muškovitých (Diptera, Simuliidae)“ pod odborným vedením prof. doc. Ladislava Jedličku, DrSc. úspešne absolvoval štúdium štátnou záverečnou skúškou a získal titul promovány biológ. Následne v roku 1990, po absolvovaní štátnej rigoróznejskej skúšky, bol mu priznaný titul doktora prírodných vied (RNDr.).

Po ukončení vysokoškolského štúdia sa RNDr. Boris Astaloš zamestnal v Turčianskom múzeu Andreja Kmet'a v Martine, kde od roku 1989 pôsobil ako odborný pracovník – zoológ. Treba pripomenúť, že jubilant si menšiu odbornú premiéru na tomto pracovisku vyskúšal počas jedného roka hneď po ukončení Gymnázia v roku 1983 ako laborant – asistent zoológa. Na tomto istom pracovisku, ktoré odvtedy dvakrát zmenilo svoj názov, pracuje náš jubilant, už ako skúsený zoológ a múzejník, až do dnešných dní. Od marca 2003 sa v Slovenskom národnom múzeu – Múzeu Andreja Kmet'a stáva zástupcom riaditeľa a od apríla 2004 je menovaný za vedúceho oddelenia prírodovedných zbierok. Od februára 2010 až doteraz pracuje RNDr. Boris Astaloš v SNM v Martine – Múzeu Andreja Kmet'a na Oddelení prírodovedných zbierok ako kurátor – zoológ. Počas tejto hektickej pracovnej púte si náš jubilant s manželkou Lenkou založil aj vlastnú rodinu, do ktorej pribudol syn Andrej.

Niet pochyb, že RNDr. Boris Astaloš sa vypracoval na skúseného odborníka v zoológii stavovcov a vybraných skupín bezstavovcov, má bohaté skúsenosti s prácou v modernom múzejníctve a je zanietým ochrancom prírody. Náš jubilant sa v rámci bezstavovcov špecializuje na výskum pavúkovcov (Arachnida), konkrétne na kosce (Opiliones). Viac rokov pracoval ako tajomník bývalej Arachnologickej sekcie SES pri SAV (v súčasnosti SARAS o.z.). Zo stavovcov sa zameriava najmä na obojživelníky (Amphibia), plazy (Reptilia), tiež aj na vtáky (Aves) a cicavce (Mammalia). RNDr. Boris Astaloš je autorom viacerých ekologických hodnotení vplyvov na faunu stavovcov konkrétnych území v rámci Turca, na ktorých dochádza k značným zásahom do prírodného prostredia (napr. výstavbou ČOV, lyžiarskych stredísk, lanoviek, vlekov a pod.). V spolupráci s veterinárnou klinikou v Martine – Záturčí sa zaoberá poradenstvom v chove teráriových živočíchov a exotických vtákov. Je členom Poradného zboru CITES pri MŽP SR a členom Stráže prírody pre oblasť Žilinského kraja, so zameraním na NP Veľká Fatra. V rámci ochrany prírody a osvetu sa jubilant vo svojej prednáškovej činnosti zameriava na ochranu fauny nielen Turca ale celého Slovenska a na uplatňovanie medzinárodných dohovorov na ochranu flóry a fauny. V oblasti

múzejníctva je okrem iného členom Redakčnej rady zborníka SNM v Martine – Kmetianum, členom Komisie pre tvorbu zbierok SNM v Martine a členom Auditovej komisie Považského múzea v Žiline.

Pracovný elán, dosiahnuté znalosti a výsledky práce RNDr. Borisa Astaloša sa nevyhnutne odrazili aj v jeho publikačnej činnosti, ktorá spolu zahŕňa 42 vedeckých a odborných prác, z toho sa 21 prác týka problematiky opilionológie a 8 prác je z oboru batracho- a herpetológie. Jubilant publikoval celkovo 32 pôvodných vedeckých prác v domácich abstrahovaných aj neabstrahovaných vedeckých periodikách, z toho ako spoluautor participoval na dvoch kapitolách vo vedeckých monografiách. Je spoluautorom širokého kolektívu tvorcov hesiel vo zväzkoch Encyklopedia Beliana, kde spolupracoval na heslách z ornitológie. Jubilant publikoval aj 10 referátov, príspevkov v zborníkoch a odborných štúdií.

Životné skúsenosti a pracovná náplň jubilanta RNDr. Borisa Astaloša do veľkej miery ovplyvňovali aj jeho iné záľuby a koníčky. Všetkým, ktorí Borisa dobre poznajú je známa jeho zanietenosť pre horskú turistiku a obdiv prírodných krás. Je známym a vyhľadávaným odborníkom v kynológii, teraristike a chovateľstve exotických vtákov, a jeho menej známym koníčkom je aj štúdium histórie pôvodných obyvateľov amerického kontinentu.

Vážený priateľ Boris, pri príležitosti Tvojho významného životného jubilea si dovoľujem v mene svojom, ako i v mene všetkých Tvojich priateľov a kolegov, zaželať Ti predovšetkým pevné zdravie, pohodu a šťastie v kruhu rodiny, kolegov a priateľov, ako aj veľa síl a neuhasínajúceho elánu do ďalších pracovných aktivít v tak náročnej problematike akou zoológia, múzejníctvo a ochrana prírody v dnešnej dobe nesporne sú.

Ad multos annos!